

Meal Ixil Tenam, Córki ludu Ixil: Perspektywa płci kulturowej w procesach zmian we współczesnej religijności Majów Ixil z Gwatemali.

Projekt analizuje rolę kobiety w reprodukowaniu tradycyjnych praktyk i światopoglądu wśród Majów Ixil z Wyżyn Gwatemali, w celu zaobserwowania procesów społeczno-kulturowych które konstruują dynamikę władzy w ramach płci kulturowej w tej społeczności. Interesującym jest również to, jak nowoczesne kobiety Ixil nawiązują w swoim dyskursie do mitycznych postaci kobiecych, identyfikując się z ich siłą i autorytetem jako kobiet. Postać mitycznej tkaczki Marii Maalkao pojawiająca się w narracjach obecnych na terenie całego regionu pojawia się w wielu współczesnych kontekstach związanych z zachowaniem i rewitalizacją indiańskiej tradycji w kontekście zmian zachodzących w nowoczesnym świecie. Jej znaczenie dla kobiet i mężczyzn w społeczności Ixil staje się niezwykle ważne, zwłaszcza w obliczu złożoności problemów będących pokłosiem ludobójstwa na terenie Regionu Ixil w czasach wojny domowej w Gwatemali (1960-1996), oraz nadejścia nowej ery zmian związanych z globalizacją, nowoczesnością i zachodnimi koncepcjami rozwoju.

Ze względu na różne czynniki historyczne, lokalny system wierzeń Majów Ixil uległ zmianie, a pojęcie o tym co oznaczają tradycyjne role mężczyzn i kobiet podlega obecnie przekształceniom. Po pierwsze, historia hiszpańskiej kolonizacji i chrystianizacji, przymusowe przesiedlenia populacji i przenoszenie całych społeczności i wsi ze świętego kontekstu otaczającego je środowiska, zmieniło tradycyjne role przypisane kobietom i mężczyznom. Proces ten trwał przez następne stulecia i ery – czas Liberalnych rządów i reform w Gwatemali w latach 70' XIX wieku i wprowadzenie eksportu kawy, dziś, spuścizna niedawno zakończonej wojny domowej (1960-1996), wspomnienia o przemocy i masakrach, wzrost znaczenia kościołów ewangelickich w Regionie Ixil, oraz obecność międzynarodowych korporacji budujących elektrownie wodne i projekty wydobywcze. Wszystko to wpływa na kształt tradycyjnych rytuałów związanych z prekolumbijskim kalendarzem, wykonywanych na co dzień w górach, wśród kompleksów niezwykle ważnych dla majańskiej religii świętych miejsc rozsypanych po krajobrazie Regionu Ixil.

Region zamieszkiwany przez społeczność Majów Ixil znajduje się w wysokogórskich partiach departamentu El Quiché w Gwatemali. Składają się nań trzy gminy - Santa Maria Nebaj, San Gaspar Chajul i San Juan Cotzal, w których większość ludności stanowią Indianie. Majowie Ixil posługują się na co dzień językiem ixil - jednym z 23 języków majańskich używanych dziś w Gwatemali. Każda z trzech gmin używa dodatkowo własnego wariantu języka ixil.

Wyniki tych badań będą wartościowym wkładem w naszą wiedzę na temat współcześnie zachodzących zmian które mają miejsce w wiejskich społecznościach indiańskich, zwłaszcza jeśli chodzi o praktyki religijne i tradycyjne formy władzy. Badania wskażą również, dlaczego rozwój nie zawsze jest tym za co go uważamy z naszego europejskiego punktu widzenia, i że istnieją różne, zarówno tradycyjne jak i nowe pojęcia i koncepcje progresu, w które wierzą mieszkańcy indiańskich wspólnot.